

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

28 грудня протокол № 4

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 112 від 30.12.2022

Т. в. о. ректора Петро БОЙЧУК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
У КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Дата введення: 30.12.2022

Луцьк – 2022

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі – Положення) розроблено, керуючись Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», на основі Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

1.2. Мета цього Положення – визначити основні засади організації та контролю самостійної роботи здобувачів освіти та проведення індивідуально-консультативної роботи викладачів у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (далі – Коледж).

1.3. Це Положення визначає вимоги та умови, що необхідні для організації самостійної навчальної роботи здобувачів освіти, та спрямоване на вирішення таких завдань:

- визначення принципів та порядку організації самостійної роботи здобувачів освіти Коледжу;
- створення умов для реалізації єдиного підходу викладачів до організації самостійної роботи здобувачів освіти;
- формування у здобувачів освіти практичних навичок самостійної роботи з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань з освітніх компонентів (курсіві роботи, реферати тощо);
- сприяння розвитку у здобувачів освіти мотивації до навчання та поглиблення професійних наукових і практичних інтересів;
- формування професійних якостей, розвитку знань, умінь та навичок майбутніх фахівців;
- сприяння формування у здобувачів освіти культури розумової праці, самостійності та ініціативи в пошуку та набутті знань, вироблення навичок роботи з літературою та джерелами.

1.4. Самостійна робота здобувачів освіти є складником освітньої діяльності Коледжу. Цей вид роботи є основним засобом засвоєння навчального матеріалу здобувачами освіти у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

2. Мета та завдання самостійної роботи здобувачів освіти

2.1. Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації освітнього процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота здобувача освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу під час позааудиторної навчальної роботи. Самостійна робота спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти за час навчання, їх поглиблення, набуття й удосконалення практичних навичок та вмінь відповідно до обраного напрямку підготовки.

2.2. Навчальний час, відведений для самостійної роботи, регламентується нормативними документами Міністерства освіти і науки України, навчальним (робочим навчальним) планом і становить від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретного освітнього

компонента. Співвідношення обсягів самостійної роботи та аудиторних занять визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного освітнього компонента, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми, а також питомої ваги в освітньому процесі практичних, семінарських і лабораторних занять.

2.3. Організація самостійної роботи здобувача освіти спрямовується на оволодіння вміннями та навичками/компетентностями щодо:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці;
- роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- роботи на персональному комп'ютері, користування Інтернет;
- написання повідомлень, рефератів, доповідей, підготовка виступів, презентацій, пошукових робіт;
- проведення експериментальних досліджень, передбачених певними темами і розділами освітніх компонентів;
- застосування набутих знань для розв'язання практичних завдань;
- розробка навчальних та діагностичних тестових завдань;
- виконання різних видів творчої роботи тощо.

2.4. Метою самостійної роботи є системне і послідовне формування компетентностей майбутнього фахівця, досягнення очікуваних результатів навчання та формування у здобувачів освіти самостійності у здобутті і поглибленні знань, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на сучасному ринку праці.

2.5. Основними завданнями самостійної роботи є послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні європейських і світових стандартів.

3. Форми, види і зміст самостійної роботи

3.1. Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою конкретного освітнього компонента, завданнями та рекомендаціями викладача.

3.2. Самостійна робота здобувача освіти над засвоєнням навчального матеріалу з конкретного освітнього компонента може виконуватись у бібліотеці коледжу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

3.3. Організаційні форми самостійної роботи здобувачів освіти:

- робота, яка виконується самостійно поза аудиторією, або з урахуванням специфіки освітнього компонента, в лабораторії, спеціалізованій аудиторії коледжу;

- індивідуальна робота, яка здійснюється за персоналізованим завданням під керівництвом викладача, під час виконання якої здобувач освіти може отримати методичну допомогу у вигляді індивідуальної консультації. Така робота може включати вивчення окремих розділів освітнього компонента,

виконання творчої роботи, спортивне тренування, роботу з використанням комп'ютерної техніки або лабораторного обладнання тощо. Ці завдання можуть бути навчального, навчально-дослідного, творчого, проектно-конструкторського характеру тощо. Головна їх мета: поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі освіти набувають у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці;

- індивідуальні завдання видаються здобувачам освіти у терміни, передбачені робочою навчальною програмою освітнього компонента, і виконуються кожним здобувачем освіти самостійно при консультуванні з викладачем. У випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання залучаються декілька здобувачів освіти, в тому числі інших спеціальностей.

3.4. На самостійну роботу можуть вноситись:

- частина теоретичного матеріалу, менш складного за змістом;
- окремі практичні роботи, які не потребують безпосереднього керівництва викладача;
- окремі питання, що висвітлюються в літературних джерелах та які не розглядаються на лекціях;
- підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять;
- вирішення та письмове оформлення задач, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру;
- відпрацювання тренінгових програм (завдань) з освітніх компонентів;
- аналіз конкретної виробничої ситуації;
- підготовка практикуму з освітнього компонента з використанням програмного забезпечення;
- виконання контрольних робіт здобувачами освіти заочної форми навчання;
- виконання індивідуальних завдань (написання реферату за заданою проблематикою);
- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу;
- аналітичний розгляд наукової публікації;
- написання курсової роботи тощо.

3.5. Самостійна робота здобувачів освіти включає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання завдань з освітнього компонента протягом семестру;
- роботу над окремими темами освітніх компонентів, які згідно з робочою програмою освітнього компонента винесені на самостійне опрацювання здобувачами освіти;
- підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт;
- виконання завдань, передбачених програмою практики;
- роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо;
- участь у роботі факультативів, спецкурсів тощо;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;

- підготовку до атестації здобувачів освіти;
- інші види діяльності, що ініціюється Коледжем, факультетом/відділенням, кафедрою/цикловою комісією й органами студентського самоврядування.

3.6. Для організації самостійної роботи здобувача освіти необхідні такі умови:

- готовність здобувача освіти до самостійної роботи, наявність мотивації до надбання знань;
- наявність і доступність необхідної навчально-методичної літератури та довідкового матеріалу;
- наявність відповідної матеріально-технічної бази: навчально-лабораторного обладнання, комп'ютерних класів тощо;
- система регулярного контролю якості виконаної самостійної роботи;
- консультаційна допомога викладача.

3.6. Самостійна робота здобувача освіти повинна:

- бути виконаною особисто здобувачем освіти або групою здобувачів освіти, де кожен її член самостійно виконує свою частку колективної роботи;
- мати вигляд закінченої розробки (чи її етапу), де розкриваються і аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;
- демонструвати достатню компетентність автора (авторів) у розкритті питань, що досліджуються;
- мати навчальну, наукову та/або практичну спрямованість і значимість, містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи).

3.7. Письмова самостійна робота здобувача освіти оформлюється відповідно до вимог, розроблених цикловою комісією/кафедрою, та інших нормативних документів, що стосуються виконання та оформлення наукових, навчально-методичних та інших робіт.

3.8. Відповідальність за якість самостійної роботи безпосередньо несе здобувач освіти.

3.9. Самостійна робота здобувача освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретного освітнього компонента:

- основна література (підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо);
- додаткова література (наукова, фахова, монографічна, періодична);
- методичні матеріали, які повинні передбачити можливість проведення самоконтролю з боку здобувача освіти.

3.9. Самостійна робота, яка не передбачена освітньо-професійною програмою (навчальним планом і навчально-методичними матеріалами), але сприяє повнішому розкриттю і конкретизації її змісту, може здійснюватись з ініціативи здобувача освіти з метою реалізації його власних навчальних і наукових інтересів.

4. Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи здобувача освіти

4.1. Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача освіти, регламентується навчальним та робочим навчальним планом.

4.2. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного освітнього компонента, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми, а також питомої ваги в освітньому процесі практичних, семінарських і лабораторних занять.

4.3. Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів освіти (обов'язкових для виконання та за вибором), форми її організації та звітності, терміни виконання кожного виду роботи визначаються робочою навчальною програмою освітнього компонента. Для організації самостійної роботи обов'язковим є визначення обсягу часу, відведеного на самостійну роботу, тематика занять, список рекомендованих джерел, форма звітування.

4.4. Методика організації самостійної роботи залежить від структури, характеру та особливостей освітнього компонента, що вивчається, обсягу годин, виділених на її вивчення, виду завдань для самостійної роботи, рівня підготовки здобувачів освіти та умов навчальної діяльності.

4.5. Викладач у процесі підготовки здобувачів освіти до самостійної роботи особливу увагу звертає на формування раціональних умінь і навичок розумової праці (вміння працювати з навчальною/науковою літературою, розподіляти матеріал на змістові частини, складати план і запитання до прочитаного, виділяти головну думку, самостійно робити висновки з прочитаного і доводити їх).

4.6. Організація самостійної роботи здобувача освіти містить у собі розробку необхідної документації, що регламентує і методично забезпечує самостійну діяльність (методичні рекомендації до опрацювання окремих тем та розділів, перелік питань, теми рефератів, графічні, практичні або творчі завдання, інструкції до їх виконання тощо).

4.7. Самостійна робота з кожного освітнього компонента може містити крім обов'язкової складової, яка передбачає опанування програмного матеріалу дисципліни, ще й вибірково, яка передбачає виконання завдань, які здобувач освіти вибирає з метою розширення професійних знань, особистого рейтингу.

4.8. Здобувачі освіти, які розпочинають вивчення освітнього компонента, мають бути поінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи з дисципліни, а саме: перелік і обсяг обов'язкових і вибірково завдань, терміни їх виконання й особливості оцінювання, а також отримати опис освітнього компонента, методичні вказівки та індивідуальні завдання для самостійної роботи тощо.

4.9. Кафедри/циклові комісії можуть розробляти, окрім навчальних програм з освітнього компонента, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості виконання самостійної роботи здобувачів освіти.

4.10. Самостійна робота здобувача освіти забезпечується системою навчально-методичних матеріалів, передбачених для вивчення конкретного освітнього компонента: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій та практикумів (у т. ч. на електронних носіях) тощо.

4.11. З метою методичного забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти викладачі розробляють методичні посібники і видають їх у друкованому вигляді та в електронному варіанті як підручники, збірники тестів та

ситуаційних завдань, посібники до самостійного вивчення всіх розділів курсу освітнього компонента та окремих складних тем. Методичні посібники мають бути розроблені з урахуванням специфіки різних видів самостійної роботи із чітко визначеною системою оцінювання результатів проведеної самостійної роботи.

4.12. Методичні рекомендації щодо самостійного вивчення навчального матеріалу повинні містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу засвоєння матеріалу з зазначенням навчальних і наукових видань, питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, приклади оформлення самостійної письмової роботи.

4.13. Методичні вказівки до виконання курсових робіт визначають тему, мету, хід дослідження, містять список рекомендованої наукової та методичної літератури.

4.14. Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням, бути актуальною щодо освітнього компонента і тісно пов'язаною з вирішенням практичних фахових завдань.

5. Контроль і оцінювання самостійної роботи

5.1. Контроль самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється в залежності від виду самостійної роботи і передбачає такі форми:

- тестування;
- контрольні роботи;
- контрольні питання після кожної лекції;
- співбесіда;
- захист курсових робіт;
- перевірка виконання індивідуальних завдань під час практики;
- ділові ігри та творчі наукові конференції;
- колоквіуми;
- завдання, що передбачають нестандартні рішення;
- звіти з виконання лабораторних та інших видів робіт;
- заповнення робочого зошиту з самостійної роботи;
- індивідуальне домашнє завдання та його захист;
- інші форми.

5.2. У процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- уміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами.

5.3. Самостійна робота здобувачів освіти може оцінюватися як:

- підготовка до аудиторних занять;
- самостійне опрацювання (конспектування) тем у цілому чи окремих питань, що не увійшли до лекційних, практичних (семінарських, лабораторних) занять з освітнього компонента;

- написання рефератів (доповідей), есе;
- реферування першоджерел;
- проведення розрахунків;
- участь у колоквіумах;
- опрацювання завдань робочих зошитів;
- підготовка глосаріїв, конспектів навчальних або наукових текстів; їх переклад з іноземної мови;
- підготовка анотацій, реферативних матеріалів з публікацій;
- результати участі у спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо.

5.4. До програми підсумкового контролю з освітнього компонента включаються також питання самостійної роботи.

5.5. Результати самостійної роботи здобувачів освіти оцінюються згідно з чинними шкалами оцінювання: 12-бальною, національною, 100-бальною та ЄКТС.

РОЗРОБЛЕНО:

**Начальник
навчально-методичного відділу**

Ірина КОВАЛЬЧУК

**Начальник
навчального відділу**

Оксана РАКОВЕЦЬ

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчальної роботи

Наталія БОРБИЧ

Провідний юрисконсульт

Артем СМОЛЮК